

**Plan djelovanja u području
prirodnih nepogoda za
2025. godinu**

Općina Lupoglav

**Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda
za 2025. godinu**

Općina Lupoglav

SADRŽAJ

1.	Uvod.....	7
1.1.	Cilj donošenja novog Zakona	8
2.	Moguće ugroze na području Općine Lupoglav	9
2.1	Ugroze definirane Zakonom	9
2.2	Moguće ugroze na području Općine Lupoglav.....	9
3.	Proglašenje prirodne nepogode, procjena štete i postupanje nadležnih tijela.....	11
3.1.	Proglašenje prirodne nepogode.....	11
3.2.	Procjena štete	11
3.2.1.	Registar šteta i prva procjena štete.....	11
3.2.2.	Konačna procjena štete	15
3.3.	Žurna pomoć te izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda	16
3.4.	Općinsko i stručno povjerenstvo.....	17
4.	Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode.....	19
5.	Procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva	21
6.	Ostale mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz ovoga Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.....	23
7.	Prirodne nepogode	24
7.1.	Potres.....	24
7.1.1.	Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća) ...	24
7.1.2.	Popis mjera i nositelja u slučaju potresa	26
7.1.3.	Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju potresa	28
7.2.	Požar.....	29
7.2.1.	Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća) ...	29
7.2.2.	Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka požara	30
7.2.3.	Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju požara	31
7.3.	Ekstremne temperature (toplinski udar).....	32
7.3.1.	Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća) ...	33
7.3.2.	Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka toplinskog udara (ekstremne temperature) 34	
7.3.3.	Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju nastanka toplinskog udara	35
7.4.	Olujni i orkanski vjetar	36
7.4.1.	Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća) ...	36

7.4.2.	Popis mjera i nositelja u slučaju olujnog i orkanskog vjetra	37
7.4.3.	Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju olujnog i orkanskog vjetra	39
7.5.	Suša.....	39
7.5.1.	Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća) ...	40
7.5.2.	Popis mjera i nositelja u slučaju suše.....	40
7.5.3.	Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju suše	41
8.	Troškovi angažiranih pravnih osoba i redovitih službi	42
9.	Zaključak	43

OBJAŠNJENJE OSNOVNIH POJMOVA IZ PLANA

Građevina

je sklop definiran propisom kojim se uređuje gradnja.

Imovina

obuhvaća građevine, infrastrukturu, opremu, zemljišta, višegodišnje nasade, šume, stoku, obrtna sredstva u poljoprivredi te ostala sredstva i dobra.

Poljoprivrednik

je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba koja obavlja poljoprivrednu djelatnost na području Republike Hrvatske, a obuhvaća sljedeće organizacijske oblike: obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo, obrt registriran za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, trgovačko društvo ili zadrugu registriranu za obavljanje poljoprivredne djelatnosti te druga pravna osoba.

Štete u poljoprivredi

su štete koje je poljoprivrednik pretrpio na poljoprivrednom zemljištu i/ili primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji; Štete u šumarstvu su štete na šumskom zemljištu i šumama.

Poljoprivredno gospodarstvo

čine sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na području Republike Hrvatske.

Osiguravatelj

je društvo za osiguranje u smislu zakona kojim je uređeno osiguranje.

Oštećenik

je fizička ili pravna osoba na čijoj je imovini utvrđena šteta od prirodnih nepogoda sukladno kriterijima iz ovoga Zakona.

Katastrofa

ima značenje u smislu zakona kojim je uređen sustav civilne zaštite. Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava CZ.

Poduzetnik

je svaka pravna ili fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu robe i usluga bez obzira na to stječe li profit ili ne stječe.

Stambene zgrade

u smislu ovoga Zakona su zgrade za smještaj i boravak ljudi; Infrastruktura su građevine definirane propisom kojim se uređuje prostorno uređenje.

Važeće tržišne cijene

su cijene određene na odgovarajućem tržištu.

Jedinstvene cijene

su cijene koje donosi, objavljuje i unosi u Registar šteta Državno povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na prijedlog nadležnog ministarstva.

Realna procjena vrijednosti imovine

je procjena imovine od strane nadležnih ministarstava.

Registar šteta

je digitalna baza podataka svih šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske.

Štete u ribarstvu

su štete na imovini i/ili proizvodnji proizvoda ribarstva i akvakulture.

Žurna pomoć

je pomoć koja se dodjeljuje u slučajevima u kojima su posljedice na imovini stanovništva, pravnih osoba i javnoj infrastrukturi uzrokovane prirodnom nepogodom i/ili katastrofom takve da prijete ugrozom zdravlja i života stanovništva na područjima zahvaćenim prirodnom nepogodom.

1. Uvod

Temeljem *Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN 16/19)* (u daljnjem tekstu Zakon) regulira se planiranje sustava reagiranja u izvanrednim događajima uzrokovanim prirodnim nepogodama na regionalnoj i lokalnoj razini. Uz utvrđivanje načina pravovremenog poduzimanja preventivnih mjera, poseban se naglasak pritom usmjerava na ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode. Sve jedinice lokalne i regionalne samouprave dužne su izraditi Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda.

Temeljem članka 14. stavka 8. općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda izrađuje Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda te ga, temeljem članka 17. predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Nositelji provedba mjera iz ovoga Plana su:

1. Povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Općine Lupoglav (u daljnjem tekstu Općinsko povjerenstvo),
2. Načelnik Općine Lupoglav,
3. Jedinstveni upravni odjel Općine Lupoglav.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Ovim se Planom uređuju kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području jedinice lokalne samouprave, Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica od prirodnih nepogoda (NN 16/19) propisan je obvezan sadržaj Plana:

1. popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode,
2. procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva,
3. sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz ovoga Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda.

Prirodnim nepogodama smatraju se: potres, olujni i orkanski vjetar, požar, poplava, suša, tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom, mraz, izvanredno velika visina snijega, snježni nanos i lavina, nagomilavanje leda na vodotocima, klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta te druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Sadržaj, oblik i način dostave podataka o nastalim štetama od prirodnih nepogoda definiran je *Pravilnikom o registru šteta od prirodnih nepogoda (NN 65/19)*.

1.1. Cilj donošenja novog Zakona

Zbog globalnih klimatskih promjena Republika Hrvatska je suočena s čestim prirodnim nepogodama (ponekad i više puta tijekom godine na istom području) koje uzrokuju štete na imovini. Iz tog razloga donesen je Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda kojim su promijenjeni postojeći uvjeti za dodjelu pomoći na način da se štete prijave u Registar šteta, a pomoć će biti dodijeljena ovisno o vrsti i visini oštećene imovine iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a može se dodijeliti i iz fondova Europske unije.

Pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, Republika Hrvatska kao njena država članica ostvaruje pravo na apliciranje za dobivanje sredstava iz fondova Europske unije. Zakonom je propisana i odgovornost gradonačelnika i općinskih načelnika za namjensko korištenje dodijeljenih sredstava pomoći, te upućuje na odgovornost općinskih, gradskih i županijskih povjerenstava za provedbu mjera procjene i otklanjanja posljedica prirodnih nepogoda.

Uspostavom Registra šteta osigurati će se podaci po imenu svake fizičke i pravne osobe koja je prijavila štetu, vrstu štete i iznos štete i takvi podaci predstavljaju prvu bazu podataka o nastalim štetama od prirodnih nepogoda. Na taj način osigurat će se informacije o vrstama šteta na pojedinom području koje će moći koristiti i ostala tijela državne uprave za različite potrebe.

Namjera je ovog Zakona naglasiti potrebu da se u većoj mjeri osigurava imovina, a što bi u konačnici imalo pozitivne učinke na gospodarstvo. Naime, dodjela pomoći iz državnog proračuna nije obvezna, a s obzirom na visine iznosa koji se dodjeljuju, nije moguće stabiliziranje poslovanja oštećenika koji se bave određenim gospodarskim djelatnostima.

Nadalje, propisana je obveza da se naknada štete odnosi samo na legalizirane građevine, odnosno za koje je doneseno rješenje o ozakonjenju prema posebnim propisima dok se isključuju oni oštećenici koji su osigurali svoju imovinu, a što je intencija usmjerena prema većoj svijesti svake fizičke ili pravne osobe o važnosti osiguranja imovine.

Također, ovaj Zakon ima za cilj usmjeriti davanje žurne pomoći koja je određena ugrozom zdravlja i života oštećenika, odnosno socijalnim statusom, te pomoć koja se odnosi na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u smislu davanja novčanih sredstava kako bi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogla ubrzati sanaciju područja (poglavito javne infrastrukture) zahvaćenog prirodnom nepogodom. To su prioriteta koji su nužni za prepoznati, a kojima se neće dozvoliti „osipanje“ novčanih sredstava što je ovim Zakonom jasno propisano.

Zakonom je precizno određeno da su sredstva dodijeljene pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica od prirodnih nepogoda strogo namjenska (ne mogu se koristiti za druge namjene).

Neraspoređeni višak sredstava jedinice lokalne samouprave dužne su doznačiti na račun Ministarstva financija, a samo u iznimnim slučajevima iz objektivnih razloga, za neraspoređeni višak sredstava može se tražiti od Državnog povjerenstva odobrenje za prenamjenu sredstava (koja se može odobriti samo za djelomično pokriće te štete za koju su sredstva dodijeljena).

2. Moguće ugroze na području Općine Lupoglav

2.1 Ugroze definirane Zakonom

Sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica od prirodnih nepogoda (članak 3.) prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi ili u okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres,
2. olujni i orkanski vjetar,
3. požar,
4. poplava,
5. suša,
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom,
7. mraz,
8. izvanredno velika visina snijega,
9. snježni nanos i lavina,
10. nagomilavanje leda na vodotocima,
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta,
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Štetama od prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Uvjeti za proglašenje prirodne nepogode navedeni su u poglavlju 3.1. *Proglašenje prirodne nepogode*.

2.2 Moguće ugroze na području Općine Lupoglav

Temeljem važeće dokumentacije iz Zakona o sustavu civilne zaštite (NN 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22) na području Općine Lupoglav moguće su sljedeće ugroze:

- Potres;
- Požar;
- Ekstremne temperature (toplinski val);
- Suša;
- Olujni i orkanski vjetar.

Prijašnji događaji na području Općine Lupoglav zajedno s materijalnom štetom koja je nastala prikazani su u sljedećoj tablici:

Tablica 1. Prijašnji događaji i štete uslijed prijašnjih događaja

Datum	Vrsta prirodne nepogode	Područje	Posljedice	Procjena štete
				Odobreno za sanaciju
30.08.2007.	Suša, tuča	IŽ (31 općina i 10 gradova)	suša, tuča	244.990.628,89 kn 1.920.401,62 kn (za stočarstvo)
Travanj/studeni 2011.	Suša Escherichia coli	Istarska županija	suša na poljoprivrednim usjevima i požar <i>štete nisu popisane</i>	Verificirano ukupno 66.871.869,10, odnosno 53.300.333,92 za štete preko 60% Odobreno neposredno proizvođačima s preko 60% štete na usjevima
Travanj/studeni 2012.	Suša, tuča, požar	Istarska županija	suša na poljoprivrednim usjevima 193.235.411,58 požari 1.312.072,00 - tuča 15.188.773,25 kn	209.736.256,83 kn odobreno iz DP 1.960.634,55 kn Istarska županija odobrila je otpis potraživanja poljoprivrednom sektoru u iznosu 1.200.000,00 kn
27.10.- 16.11.2012.	Poplava	IŽ	štete na poljoprivrednim kulturama i dr. uz vodotoke	Verificirano za Fond solidarnosti EU 2.612.075,27 kn Iz Proračuna RH nije odobreno zbog nedostatka sredstava Sredstva EU usmjerena su u druga područja RH zbog velikih potreba

3. Proglašenje prirodne nepogode, procjena štete i postupanje nadležnih tijela

Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN 16/19) regulira se planiranje sustava reagiranja u izvanrednim događajima uzrokovanim prirodnim nepogodama na regionalnoj i lokalnoj razini. Uz utvrđivanje načina pravovremenog poduzimanja preventivnih mjera, poseban se naglasak pritom usmjerava na ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode.

Nadležna tijela za provedbu Zakona (temeljem članka 5.) su:

- Vlada Republike Hrvatske,
- povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda,
- nadležna ministarstva,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb.

3.1. Proglašenje prirodne nepogode

Odluku o proglašenju prirodne nepogode za Općinu Lupoglav donosi župan Istarske županije na prijedlog općinskog načelnika u slučaju ispunjenja sljedećih uvjeta:

- ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20 % vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu;
- ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30 % prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave;
- ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30 %.

Ispunjenje uvjeta iz gornjeg stavka utvrđuje Povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Općine Lupoglav.

3.2. Procjena štete

3.2.1. Registar šteta i prva procjena štete

Nakon proglašenja prirodne nepogode u svrhu dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda ranije navedena nadležna tijela:

- prijavljuju prvu procjenu šteta u Registar šteta,
- prijavljuju konačnu procjenu šteta u Registar šteta i
- potvrđuju konačnu procjenu šteta u Registar šteta.

Registar šteta je jedinstvena digitalna baza podataka o svim štetama nastalim zbog prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske.

Obveznik unosa podataka u Registar šteta na razini Općine Lupoglav je Općinsko povjerenstvo. Općinsko povjerenstvo u Registar šteta unosi prijave prvih procjena šteta i prijave konačnih procjena šteta, jedinstvene cijene te izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava pomoći u skladu s obrascima i elektroničkim sučeljem.

Podaci iz Registra šteta koriste se kao osnova za određenje sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda te za izradu izvješća o radu Državnog povjerenstva.

Oštećenik nakon nastanka prirodne nepogode prijavljuje štetu na imovini Općinskom povjerenstvu u pisanom obliku, na propisanom obrascu, najkasnije u roku od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

Nakon isteka roka od 8 dana Općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Iznimno, oštećenik može podnijeti prijavu prvih procjena šteta i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.

Također, iznimno, rok za unos podataka u Registar šteta od strane Općinskog povjerenstva može se, u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojih je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, produljiti za 8 dana. O produljenju navedenog roka odlučuje Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda Istarske županije (u daljnjem tekstu Županijsko povjerenstvo) na temelju zahtjeva Općinskog povjerenstva.

Sadržaj prve procjene štete:

- Datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj;
- Podaci o vrsti nepogode;
- Podaci o trajanju prirodne nepogode;
- Podaci o području zahvaćenom prirodnom nepogodom;
- Podaci o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine;
- Podaci o ukupnom iznosu prijavljene štete;
- Podaci i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete.

Procjena štete na građevinama

Šteta od prirodne nepogode na građevini procjenjuje se u eurima po formuli:

$$\mathbf{\check{S} = C \cdot A \cdot P \cdot E}$$

gdje je:

C važeća tržišna cijena (samo troškovi građenja) nove građevine po jedinici mjere (m³, m², m¹)

A veličina građevine izražena u m³, m² ili m¹

P oštećenje građevine kao cjeline koje se izražava brojevima od 0,0 do 1,0 u koracima po 0,10. Za potpuno uništenu građevinu oštećenje je P=1,00.

E koeficijent istrošenosti građevine

Kod stambenih i poslovnih zgrada izračunava se bruto površina, kako bi se dobila neto površina koja je rezultat umnoška bruto površine s koeficijentom K.

Oštećenje »P« utvrđuje Općinsko povjerenstvo pregledom oštećene građevine.

Osim navedenom formulom, šteta se može procijeniti i primjenom troškovničke metode, tj. izradom troškovnika radova potrebnih za dovođenje građevine u stanje prije nepogode.

Procjena štete na opremi

Šteta na opremi procjenjuje se u eurima po formuli:

$$\mathbf{\check{S} = C \cdot E \cdot P}$$

gdje je:

C nabavna maloprodajna cijena nove opreme

E koeficijent istrošenosti opreme u vrijeme nastanka prirodne nepogode

P oštećenje opreme koje se izražava brojevima od 0,0 do 1,0. Za potpuno uništenu opremu oštećenje je P=1,00.

Vijek trajanja opreme i koeficijent istrošenosti (E) procjenjuje Općinsko povjerenstvo.

Osim formulom, šteta se može procijeniti i primjenom troškovničke metode, tj. izradom troškovnika radova potrebnih za dovođenje opreme u stanje prije nepogode.

Procjena štete na zemljištima

Šteta se procjenjuje za poljoprivredno, građevinsko i šumsko zemljište (po istom načelu).

Trajno onesposobljeno poljoprivredno zemljište je ono zemljište kojem je uništen gornji sloj tla sve do geološke podloge ili koje je onečišćeno štetnim tvarima koje se ne mogu poznatim stručnim postupcima odstraniti ili za koje je postupak revitalizacije zemljišta preskup.

Za privremeno onesposobljeno poljoprivredno zemljište, iznos štete jednak je ukupnim troškovima materijalnih ulaganja i radova potrebnih da se navedeno zemljište dovede u približno prvobitno stanje. Kao dokaz potrebno je osigurati stručnu elaboraciju uz detaljan troškovnik ulaganja i radova. Tako utvrđena šteta ne smije biti veća od štete za trajno uništeno zemljište.

Iznos štete za trajno onesposobljeno poljoprivredno zemljište, obračunava se na način da se utvrdi kategorija, bonitetna klasa i površina u hektarima, te pomnoži s odgovarajućim važećim tržišnim cijenama uzgajanih kultura u prethodnoj godini.

Procjena štete na šumama

Za procjenu štete na šumama uzimaju se u obzir samo one šume koje se nalaze na katastarskim česticama na kojima je katastarska kultura šuma.

Kod procjene štete od prirodnih nepogoda na šumama najprije treba utvrditi površine pod bjelogoričnom i crnogoričnom šumom po vrstama drveća u hektarima, a zatim drvnu masu razvrstanu na tehničko i ogrjevno drvo oštećenih odnosno uništenih šumskih sastojina.

Vrijednost drvne mase obračunava se po cjeniku Hrvatskih šuma d.o.o. za drvnu masu stabala na panju (bez PDV-a) koji je trenutno važeći u vrijeme proglašenja prirodne nepogode (cjenik glavnih šumskih proizvoda). Iznos te štete unosi se u Registar šteta u obrazac »Šteta od prirodne nepogode na oštećenim i uništenim šumama« na način da se utvrđena ukupna vrijednost drvne mase pomnoži s faktorom oštećenja »P« čime se ukupna vrijednost oštećene i uništene drvne mase umanjuje za iskorištenu drvnu masu.

Oštećenje »P« utvrđuje se pregledom oštećene šume. Oštećenje se izražava brojevima od 0,0 do 1,0 u koracima po 0,10. Za potpuno uništenu drvenu masu, odnosno kada nema drvene mase za iskorištenje, oštećenje je $P=1,00$.

Štete na novopodignutim šumskim sastojinama za prvi dobni razred do 20 godina starosti utvrđuje se metodom troškova podizanja sastojina po hektaru. Iznos te štete unosi se u Registar šteta u obrazac »Šteta od prirodne nepogode na novopodignutim šumskim sastojinama« na način da se utvrđena vrijednost podizanja sastojina pomnoži s faktorom oštećenja »P« čime se vrijednost podizanja umanjuje za postotak sastojine koji nije oštećen. Vrijednost podizanja sastojine obračunava se po važećem šumsko – odštetnom cjeniku.

Oštećenje »P« utvrđuje se pregledom oštećene sastojine. Oštećenje se izražava brojevima od 0,0 do 1,0 u koracima po 0,10. Kad je novopodignuta sastojina u potpunosti uništena, oštećenje je $P=1,0$.

Procjena štete u poljoprivredi

Procjena štete u poljoprivredi obuhvaća procjenu štete nastale na biljnoj proizvodnji uključujući obrtna sredstva u poljoprivredi, i stočarstvu. Štetu u poljoprivredi mogu prijaviti svi poljoprivredni proizvođači upisani u Upisnik poljoprivrednika. Prijava štete od prirodnih nepogoda u poljoprivredi obavezno sadržava MIBPG poljoprivrednog proizvođača te ARKOD oznaku površine za koju se šteta prijavljuje ili broj katastarske čestice.

Procjena štete na biljnoj proizvodnji

Procjena štete na biljnoj proizvodnji obuhvaća procjenu štete na višegodišnjim nasadima i obrtnim sredstvima u poljoprivredi uključujući gubitak priroda u kalendarskoj godini u kojoj je proglašena prirodna nepogoda.

Procjena štete od prirodne nepogode na biljnoj proizvodnji utvrđuje se umnoškom poljoprivredne površine (ha) pod pojedinom kulturom oštećenom ili uništenom prirodnom nepogodom, postotkom procijenjenog oštećenja i jedinstvenom cijenom kulture.

Procjena štete na višegodišnjim nasadima

Šteta na višegodišnjim nasadima odnosi se na uništenje stabala i sadnica voćaka, maslina te trsova vinove loze. Iznos štete na višegodišnjim nasadima obračunava se umnoškom broja uništenih stabala, trsova i/ili sadnica s jedinstvenom cijenom kulture.

Šteta od prirodne nepogode na višegodišnjim nasadima prijavljuje se u Registru šteta na obrascu Prijava štete na višegodišnjim nasadima.

Procjena štete na obrtnim sredstvima u poljoprivredi

U obrtna sredstva u poljoprivredi ubrajaju se sirovine, reprodukcijski materijal, poluproizvodi i nedovršeni proizvodi, gotovi proizvodi i tekuća poljoprivredna proizvodnja. Šteta je jednaka umnošku procijenjenih količina uništenih roba i jedinstvenih cijena. Šteta na obrtnim sredstvima procjenjuje se uvidom na mjestu nastanka štete, a obračunava po vrstama roba.

Šteta od prirodne nepogode na obrtnim sredstvima prijavljuje se u Registru šteta na obrascu Prijava štete na obrtnim sredstvima.

Procjena štete u stočarstvu

Šteta u stočarstvu procjenjuje se samo na uginulim životinjama. Broj uginule stoke utvrđuje se po vrstama i kategorijama na način da se za svaku kategoriju stoke utvrđuje prosječna jedinična težina žive vage i važeća tržišna cijena po kilogramu žive vage. Šteta je jednaka umnošku broja komada, prosječne jedinične težine i jedinstvene cijene. Pri procjeni štete u pčelarstvu, procjenjuje se ukupan broj uginulih društava, te se primjenom jedinstvenih cijena utvrđuje šteta.

Procjena štete na divljači

Štete se za uništenu divljač obračunavaju na način da se procijeni broj uginule divljači po vrstama te pomnoži s jedinstvenom cijenom.

Prvu procjenu štete oštećenik dostavlja Općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu PN.

3.2.2. Konačna procjena štete

Konačna procjena štete predstavlja procijenjenu vrijednost nastale štete uzrokovane prirodnom nepogodom na imovini oštećenika izražene u novčanoj vrijednosti na temelju prijave i procjene štete.

Konačnu procjenu štete utvrđuje Općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:

- stradanja stanovništva,
- opseg štete na imovini,
- opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi ili šumarstvu,
- iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda,
- opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja,
- vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

Prijava konačne procjene štete sadržava:

- odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
- podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
- podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
- podatke o uzroku i opsegu štete,
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život Općine,
- ostale statističke i vrijednosne podatke.

Prijavu konačne štete Općinsko povjerenstvo unosi u Registar šteta sukladno rokovima iz stavaka 4. i 6. članka 28. Zakona.

Županijsko povjerenstvo potom prijavljene konačne procjene štete dostavlja Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima iz članka 5. Zakona (ministarstva nadležna za financije; poljoprivredu; šumarstvo i ribarstvo; gospodarstvo; graditeljstvo i prostorno uređenje; zaštitu okoliša i energetiku; more, promet i infrastrukturu) u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra šteta.

Prilikom konačne procjene štete Županijsko povjerenstvo prihvaća isključivo procjene koje je obavilo Općinsko povjerenstvo. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva (ministarstva nadležna za financije; poljoprivredu; šumarstvo i ribarstvo; gospodarstvo; graditeljstvo i prostorno uređenje; zaštitu okoliša i energetiku; more, promet i infrastrukturu), a prilikom potvrde konačne procjene štete mogu angažirati i druge znanstvene ili stručne institucije sa svrhom utvrđivanja vrijednosti konačnih šteta.

Nakon potvrde konačne procjene štete prethodno spomenuta nadležna ministarstva sastavljaju izvješće s prikazom svih potvrđenih šteta iz svoje nadležnosti te na temelju njega izrađuju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih od prirodnih nepogoda koji dostavljaju Državnom povjerenstvu.

Državno povjerenstvo pristupa provjeri i obradi podataka o konačnim procjenama šteta na temelju podataka iz Registra šteta i ostale dokumentacije te utvrđuje iznos pomoći za pojedinu vrstu štete i oštećenike tako da određuje postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrđene štete na imovini oštećenika.

Nakon utvrđivanja prethodno navedenih uvjeta Državno povjerenstvo, a prije isplate sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda na temelju kojeg Vlada donosi odluku.

3.3. Žurna pomoć te izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Žurna pomoć je pomoć koja se dodjeljuje u slučajevima u kojima su posljedice na imovini stanovništva, pravnih osoba i javnoj infrastrukturi uzrokovane prirodnom nepogodom i/ili katastrofom takve da prijete ugrozom zdravlja i života stanovništva na područjima zahvaćenim prirodnom nepogodom.

Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini: - jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, oštećenima fizičkim osobama koje nisu poduzetnici u smislu Zakona, a koje su pretrpjele štete na imovini, posebice ugroženim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnom nepogodom. U slučaju ispunjenja navedenih uvjeta, Općina može isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava proračuna. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom.

Prijedlog žurne pomoći općinski načelnik upućuje Općinskom vijeću koje na temelju njega donosi Odluku o prijedlogu žurne pomoći, koja sadržava sljedeće:

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći,
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći,
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

Vlada Republike Hrvatske također donosi odluku o dodjeli žurne pomoći te ju može donijeti i na temelju prijedloga Državnog povjerenstva i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći, Općina Lupoglav dužna je dostaviti Vladi RH u roku navedenom u zaprimljenoj Odluci.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što je oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva, koja su potrebna za sanaciju štete nastale od prirodne nepogode.

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz:

1. državnog proračuna s proračunskog razdjela ministarstva nadležnog za financije,
2. fondova Europske unije,
3. donacija.

Slučajevi kad se sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda ne dodjeljuju:

- a) Štete na imovini koja je osigurana.
- b) Štete na imovini koje su izazvane namjerno, iz krajnjeg nemara ili nisu bile poduzete propisane mjere zaštite od strane korisnika ili vlasnika imovine.
- c) Neizravne štete.
- d) Štete nastale na nezakonito izgrađenim zgradama javne namjene, gospodarskim zgradama i stambenim zgradama za koje nije doneseno rješenje o izvedenom stanju prema posebnim propisima, osim kada je, prije nastanka prirodne nepogode, pokrenut postupak donošenja rješenja o izvedenom stanju, u kojem slučaju će sredstva pomoći biti dodijeljena tek kada oštećenik dostavi pravomoćno rješenje nadležnog tijela.
- e) Štete nastale na građevini ili području koje je, u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita kulturnog dobra, aktom proglašeno kulturnim dobrom ili je u vrijeme nastanka prirodne nepogode u postupku proglašavanja kulturnim dobrom.
- f) Štete koje nisu na propisani način i u zadanom roku unesene u Registar šteta prema odredbama ovoga Zakona
- g) Štete u slučaju osigurljivih rizika na imovini koja nije osigurana ako je vrijednost oštećene imovine manja od 60 % vrijednosti imovine.

3.4. Općinsko i stručno povjerenstvo

Sukladno Zakonu poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva. Predstavnička tijela županija i JLS dužna su imenovati povjerenstva za procjenu štete.

Odluka o imenovanju županijskih povjerenstava dostavlja se Državnom povjerenstvu, a odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu.

Općinsko vijeće Općine Lupoglav donijelo je Rješenje o imenovanju članova Općinskog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine Lupoglav u rujnu 2021. godine te Rješenje o razrješenju i imenovanju predsjednika i članova Općinskog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na području općine Lupoglav u listopadu 2023. godine.

Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

- utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje Općine,
- unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
- unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta Županijskom povjerenstvu,
- raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
- prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema Zakonu,
- izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta,
- surađuje sa Županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
- donosi Plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
- obavlja druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa Županijskim povjerenstvom.

Sukladno članku 15. Zakona, kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od Županijskog povjerenstva imenovanje **stručnog povjerenstva** na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s Općinskim povjerenstvom i Županijskim povjerenstvom.

4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode

Pod mjerama se smatraju sva djelovanja od strane JLS odnosno Općine Lupoglav vezana uz sanaciju nastalih šteta, ovisno o naravi, odnosno vrsti prirodne nepogode koja je izgledna za određeno područje, odnosno o posljedicama iste. Mjere mogu biti preventivne, u cilju umanjenja posljedica prirodne nepogode te mjere u cilju ublažavanja i otklanjanja izravnih posljedica prirodne nepogode.

Preventivne mjere:

POŽAR	<ul style="list-style-type: none"> – Osposobljavanje, opremanje i uvježbavanje vatrogasnih snaga. – Edukacija i informiranje mještana i turista. – Održavanje protupožarnih prosjeka, održavanje cestovnih i željezničkih protupožarnih pojaseva te zaštitnih koridora sustava elektroprijenosa i distribucije. – Provedba Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara u RH. – Uspostava motrilačko - dojavne službe. – Uspostava sustava video nadzora.
POTRES	<ul style="list-style-type: none"> – Protupotresno projektiranje, kao i gradnja građevina, treba se provoditi sukladno zakonskim propisima o građenju i prema postojećim tehničkim propisima za navedenu seizmičku zonu. Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove, omogućiti nesmetan pristup svih vrsti pomoći u skladu s važećim propisima. U građevinama društvene infrastrukture, sportsko – rekreacijske, zdravstvene i slične namjene koje koristi veći broj različitih korisnika treba osigurati prijem priopćenja nadležnog županijskog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti. – Edukacija stanovništva.
EKSTREMNE TEMPERATURE	<ul style="list-style-type: none"> – Pridržavanje preventivnih mjera prema Protokolu o zaštiti od vrućina u periodu od svibnja do listopada. – Pravovremeno obavješćivanje mještana o meteorološkoj pojavnosti ekstremnih temperatura i "toplinskih valova". – Edukacija i informiranje mještana o načinu ponašanja i primjeni preventivnih mjera zaštite od ekstremnih temperatura. – Edukacija u pružanju mjera prve pomoći.
OLUJNI I ORKANSKI VJETAR	<ul style="list-style-type: none"> – Izgradnja sustava ranog upozoravanja. – Edukacija i osposobljavanje operativnih snaga sustava civilne zaštite na lokalnoj i regionalnoj razini.
SUŠA	<ul style="list-style-type: none"> – Zaštita prirodnih prostornih cjelina, navodnjavanje, pošumljavanje i komasacija.

Opće mjere za ublažavanje i uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda su:

- procjena štete i posljedica,
- sanacija područja zahvaćenog nepogodom,
- prikupljanje i raspodjela pomoći stradalom i ugroženom stanovništvu,
- provedba zdravstvenih i higijensko – epidemioloških mjera,

- provedba veterinarskih mjera,
- organizacija prometa i komunalnih usluga radi žurne normalizacije života.

U slučaju prirodne nepogode nositelji mjera su operativne snage sustava civilne zaštite Općine Lupoglav, sustav zdravstvenih kapaciteta te MUP koji su detaljno obrađeni unutar Plana djelovanja civilne zaštite Općine Lupoglav.

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela, navedena u članku 5. Zakona, obvezno se u obzir uzima opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva. U cilju pravovremenog i učinkovitog ublažavanja i uklanjanja izravnih posljedica i procjena štete od ekstremnih prirodnih uvjeta u pravilu se obavlja odmah ili u najkraćem roku.

5. Procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Pod pojmom procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva podrazumijeva se procjena opreme i drugih sredstava nužnih za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale uslijed djelovanja prirodne nepogode. Opremom i sredstvima raspoložu subjekti koji su navedeni kao nositelji mjera za otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda.

Općina Lupoglav svake godine izdvaja iz svog proračuna financijska sredstva za financiranje razvoja sustava civilne zaštite. Općina izdvaja sredstva za:

- edukaciju Stožera civilne zaštite,
- protupožarnu zaštitu (izdvajanje sredstava za JVP Grada Pazina i PVZ Pazin),
- Crveni križ,
- Hrvatsku gorsku službu spašavanja,
- Hitnu medicinsku pomoć.

Općina Lupoglav izradila je Procjenu rizika od velikih nesreća u studenome 2022. godine u kojoj je provedena analiza sustava civilne zaštite Općine.

Procjenom rizika od velikih nesreća, procijenjeno je da je ukupna spremnost sustava civilne zaštite Općine u području provođenja preventivnih mjera i aktivnosti usmjerenih na zaštitu svih kategorija društvenih vrijednosti, koje su potencijalno izložene štetnim utjecajima velikih nesreća, visoka. Ukupna spremnost sustava civilne zaštite Općine u području reagiranja i aktivnosti usmjerenih na zaštitu svih kategorija društvenih vrijednosti, koje su potencijalno izložene štetnim utjecajima velikih nesreća, procijenjena je visokom. Pri tom se misli na spremnost odgovornih i upravljačkih kapaciteta, spremnost operativnih kapaciteta te stanje mobilnosti operativnih kapaciteta sustava civilne zaštite i stanja komunikacijskih kapaciteta. Ukupna razina spremnosti operativnih kapaciteta na području Općine Lupoglav procijenjena je visokom i to posebno zbog spremnosti najvažnijih operativnih kapaciteta od značaja za sustav civilne zaštite u cjelini.

Zaključuje se da je procijenjena spremnost cjelovitog sustava civilne zaštite za upravljanje rizicima od velikih nesreća (područje preventive) i za spašavanje svih kategorija društvenih vrijednosti izloženih štetnim utjecajima u velikim nesrećama (područje reagiranja) na području Općine Lupoglav visoka. Slijedom prethodno navedenog, Općina mora i dalje raditi na unapređenju sustava civilne zaštite kontinuiranim osposobljavanjem snaga civilne zaštite, educiranjem stanovništva o mogućim opasnostima od evidentiranih rizika te provođenjem vježbi kako bi svi sudionici civilne zaštite bili upoznati sa svojim aktivnostima u slučaju mogućih rizika na području Općine.

Opremom i sredstvima za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale uslijed djelovanja prirodne nepogode raspoložu subjekti koji su navedeni kao nositelji mjera za otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda. Gospodarski subjekti koji raspoložu opremom, za izvođenje potrebnih radnji u slučaju sanacije, u okviru svoje redovne djelatnosti odrađuju preventivne mjere za smanjenje šteta pri nastajanju prirodne nepogode. Raspoloživa sredstva i opremu u privatnom vlasništvu koju bi se moglo staviti na raspolaganje u slučaju potrebe teško je procijeniti.

Na temelju Zakona o proračunu (NN 144/21) te članku 65., sredstva proračunske zalihe mogu se koristiti za otklanjanje posljedica prirodnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća. Isto tako, člankom 67. istog Zakona utvrđeno je da o korištenju sredstava proračunske zalihe odlučuje Načelnik Općine Lupoglav.

6. Ostale mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima iz ovoga Zakona i/ili drugih tijela, znanstvenih ustanova i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda

Djelovanje u prirodnim nepogodama i provedba mjera se temelji na suradnji posebno sa znanstvenim sektorom i ključnim tijelima koje se bave okolišem (uz okolišno monitoriranje, razvoj alata za procjenu rizika, uključenje ključnih dionika, edukacija i trening, tj. jačanje kapaciteta za odgovor) te je osnova pravilnog djelovanja sukladno ciklusu upravljanja rizicima.

Sukladno propisima kojima se uređuju pitanja u vezi elementarnih mjera, kao mjera sanacije šteta od prirodnih nepogoda utvrđuje se:

- provedba mjera s ciljem dodjeljivanja pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje šteta od prirodnih nepogoda,
- provedba mjera s ciljem dodjeljivanja žurne pomoći u svrhu djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Nadležna tijela za provedbu mjera s ciljem djelomičnog ublažavanja šteta uslijed prirodnih nepogoda, sukladno Zakonu, su:

- Vlada Republike Hrvatske,
- nadležna ministarstva (ministarstva nadležna za financije; poljoprivredu; šumarstvo i ribarstvo; gospodarstvo; graditeljstvo i prostorno uređenje; zaštitu okoliša i energetiku; more, promet i infrastrukturu),
- Istarska županija,
- Općina Lupoglav i Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Znanstvene ustanove za područje prirodnih nepogoda:

- Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ),
- Zavod za seizmologiju.

Utvrđuje se da su nositelji provedbe navedenih mjera na području Općine Lupoglav:

- Načelnik Općine Lupoglav,
- Jedinostveni upravni odjel Općine Lupoglav,
- Općinsko povjerenstvo Općine Lupoglav za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Općinsko povjerenstvo Općine Lupoglav ostvaruje suradnju sa Županijskim povjerenstvom za procjenu šteta od prirodnih nepogoda te sa istim usklađuje sve potrebne mjere i postupke oko provođenja ovog Plana.

7. Prirodne nepogode

7.1. Potres

Potres je endogeni proces prouzročen tektonskim pokretima u Zemljinoj unutrašnjosti uz naglo oslobađanje energije koja se u obliku seizmičkih valova širi prema površini Zemlje. Potresom nazivamo vibriranje površinskih slojeva zemljine kore do kojih dolazi zbog procesa koji se u njoj događaju. Osnovne karakteristike potresa su iznenadno događanje, ne mogućnost predviđanja događaja (u većini slučajeva), a posebice ne njen intenzitet.

Posljedice pojave jakog potresa mogu obuhvatiti oštećenja ili rušenje svih vrsta postojećih građevina, među kojima posebnu pozornost treba usmjeriti na stambene zgrade, vrijednu kulturno-spomeničku baštinu, objekte od posebne važnosti (bolnice, škole.), industrijske objekte te kritične točke prometne i komunalne infrastrukture. Uz navedeno, pojava potresa jačeg intenziteta povezana je s opasnošću od ozbiljnih ozljeda i mogućeg gubitka ljudskih života. Posljedično, potres u naseljenom području, posebice ako se radi o regionalnom središtu ili području od strateške važnosti (primjerice za turizam), može izazvati potpuni poremećaj gospodarskih i društvenih odnosa u zajednici.

Na Karti potresnih područja – Poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10% u 50 (povratno razdoblje 475 godina) izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja (g). Područje Općine Lupoglav nalazi se u području vršnog ubrzanja tla za povratni period od 475 godina u području 12 do 0,14 g što odgovara 7° po MCS ljestvici.

7.1.1. Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća)

Na području Općine Lupoglav sukladno statističkom praćenju te seizmološkim procjenama i proračunima, razmatra se mogućim potres do VII° po MCS ljestvici. Ovi primarni kao i sekundarni učinci potresa imali bi sljedeće posljedice po život i zdravlje ljudi:

- poginulih: **5**
- ranjenih: **32**
- duboko zatrpanih: **21**
- plitko i srednje duboko zatrpanih: **17**

Očekivani, mogući potresi intenziteta od VII° po MCS ljestvici izazvali bi sljedeće učinke:

- neznatnog i umjerenog oštećenja na 298 objekata,
- jakog oštećenja na 72 objekta,
- totalnog oštećenja i rušenja 16 objekata,
- ukupna količina građevinskog otpada za 16 objekata iznosi 4.276,80 m³.

Zbog navedenog potrebno je računati na evakuaciju i zbrinjavanje osoba kojima bi stambeni objekti bili toliko oštećeni da nisu sigurni za korištenje.

Ukupne štete samo na stambenom fondu iznosile bi oko 366.543,00 €.

Posljedice po društvenu stabilnost

Temeljni nositelj zdravstvene zaštite na primarnoj razini na području Općine Lupoglav su Istarski domovi zdravlja, Ispostava Pazin.

Na području Općine postoji 1 dom zdravlja - ambulanta Lupoglav i ljekarna.

Od odgojno obrazovnih ustanova na području Općine Lupoglav nalazi se 1 osnovna škola, 1 dječji vrtić.

Ustanove/građevine javnog društvenog značaja uglavnom su protupotresno građene (osim starijih sakralnih objekata) te su već primijenjene mjere zaštite od potresa. Zbog navedenog se na ovim građevinama ne očekuje velika materijalna šteta. Isto tako ne očekuje se zastoje u obavljanju djelatnosti zbog nestanka struje, vode, plina i telefonskih veza.

Posljedice po kritičnu infrastrukturu

- Posljedice po energetski sustav (transport energenata i energije, sustavi za distribuciju)

Transformatorska stanica, trafostanice kao i dalekovodi mogli bi pretrpjeti vrlo mala oštećenja koja ne bi prouzročila prekid distribucije električne energije stanovništvu i ostalim subjektima.

Ukoliko dođe do potresa intenziteta 7° distribucija električne energije bila bi otežana jer je elektroenergetski sustav najosjetljiviji dio infrastrukture, a sama električna instalacija posebno je osjetljiva kao jedan od mogućih uzročnika požara. Može doći do prekida napajanja na području Općine za kraće vrijeme električnom energijom iz elektroenergetskog sustava.

- Posljedice po vodno gospodarstvo

Izvorišta pitke vode, postrojenja kao i sustav distribucije vode za piće Istarskog vodovoda iz sustava Sv. Ivan (odakle se područje Općine snabdijeva pitkom vodom) dobro je organizirano te se ne očekuju veći problemi ukoliko bi došlo do potresa, no u slučaju težih oštećenja pumpnih stanica koje se napajaju električnom energijom moglo bi doći do manjih problema u opskrbi pitkom vodom i tada bi se potrošnja vode morala ograničiti. Sustav cjevovoda na području Općine Lupoglav ne bi pretrpio takva oštećenja koja bi mogla dovesti do prekida opskrbe stanovništva pitkom vodom.

Potres intenziteta 7° mogao bi otežati opskrbu stanovništva pitkom vodom obzirom na mogućnost zagađenja podzemnih tokova ili oštećenja pojedinih magistralnih vodovodnih pravaca.

- Posljedice po objekte javnog zdravstva

Na području Općine postoji jedna ambulanta i jedna ljekarna, na kojima bi u slučaju potresa intenziteta 7° MCS nastala materijalna šteta što bi dovelo do onemogućavanja i prekida pružanja medicinskih usluga. Uspostava pružanja medicinskih usluga bi se organizirala na drugoj lokaciji.

- Posljedice po objekte od posebnog značaja - javne službe (škole, crkve, prostorije općinske uprave, sportski i turistički objekti i slično)

Oštećenja/ rušenje objekata od posebnog značaja što će otežati normalno funkcioniranje zajednice.

- Posljedice po proizvodnju, skladištenje, preradu, rukovanje, prijevoz, skupljanje i druge radnje s opasnim tvarima

Kod potresa od 7° po MCS ljestvici može doći do nekontroliranog ispuštanja opasnih tvari u zrak, vodu i zemlju te uz prisutnost inicijatora i do požara/eksplozije.

Spremišta opasnih tvari trebala bi biti projektirana za predmetnu seizmičku zonu te samim time otporne na potrese tako da se štetne posljedice svedu na najmanju moguću mjeru. Posebno ugroženo stanovništvo/turisti u blizini objekata koji posjeduju opasne tvari (benzinske postaje).

- Posljedice po telekomunikacijski sustav

Telekomunikacijski objekti HT-a, objekti mobilnih operatera, kao i radijski i TV odašiljači mogu pretrpjeti oštećenja koja mogu dovesti do privremenog prekida njihova rada.

- Posljedice po prometni sustav

Kod potresa intenziteta 7° MSC može doći do oštećenja cestovnih prometnica što bi dovelo do prekida cestovnog prometa). U određenim slučajevima može doći do odrona cesta na strmim kosinama i do mjestimičnih pukotina u cestama. Posljedice su izolacija, prekid u distribuciji hrane i lijekova, otežan dolazak snaga civilne zaštite u neke dijelove Općine.

- Posljedice po financijsku infrastrukturu

Nemogućnost korištenja usluga banki do sanacije. U tom slučaju stanovništvo bi bilo primorano potražiti financijske usluge u najbližim gradovima i naseljima županije.

- Posljedice po objekte za distribuciju hrane

Dolazi do smanjenja prodaje hrane i pića. Distribucija bi se u ovom slučaju organizirala iz okolnih gradova i općina.

- Posljedice po kulturna dobra

U slučaju potresa od 7° po MCS pojedini objekti kao što su sakralni objekti, povijesne građevine i tradicionalne kuće pretrpjela bi određena oštećenja –umjerena do jaka oštećenja, pucanje prozorskih stakala, oštećenja krovišta.

7.1.2. Popis mjera i nositelja u slučaju potresa

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka potresa jačeg intenziteta:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Lupoglav u pripravnost.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19).
3.	Izvještavanje Župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ.
5.	Utvrđivanje informacija o funkcioniranju: <ul style="list-style-type: none"> - sustava za vodoopskrbu. - sustava za elektroopskrbu. - sustava telekomunikacija. - prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. - prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na ugroženom prostoru.

6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Lupoglav (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine) i provedba mjera CZ sukladno Planu djelovanja civilne zaštite.										
7.	<p>Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kritična infrastruktura</th> <th>Prioriteti</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Opskrba električnom energijom</td> <td>Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> <tr> <td>Telekomunikacijski sustav</td> <td>Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> <tr> <td>Prometni sustav</td> <td>Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste</td> </tr> <tr> <td>Vodoopskrbni sustav</td> <td>Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> </tbody> </table>	Kritična infrastruktura	Prioriteti	Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja	Telekomunikacijski sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja	Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste	Vodoopskrbni sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja
Kritična infrastruktura	Prioriteti										
Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
Telekomunikacijski sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste										
Vodoopskrbni sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete										
9.	Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije.										

Mjere civilne zaštite u slučaju potresa koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Lupoglav:

- organizacija spašavanja i raščišćavanja iz ruševina,
- organizacija zaštite objekata kritične infrastrukture i suradnja s pravnim osobama s ciljem osiguravanja, kontinuiteta njihovog djelovanja,
- organizacija gašenja požara,
- organizacija reguliranja prometa i osiguranja tijekom intervencija,
- organizacija pružanja medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- organizacija provođenja evakuacije,
- organizacija spašavanja i evakuacije ranjivih skupina stanovništva – djece, osoba s invaliditetom, bolesnih, starih i nemoćnih,
- organizacija provođenja zbrinjavanja,
- organizacija humane asanacije i identifikacije poginulih,
- organizacija higijensko - epidemiološke zaštite,
- organizacija osiguravanja hrane i vode za piće,

- organizacija središta za informiranje stanovništva,
- organizacija prihvata pomoći (u ljudstvu i materijalnim sredstvima),
- organizacija pružanja psihološke pomoći.

Nositelji mjera su:

Nositelji mjera u slučaju potresa
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stožer civilne zaštite Općine Lupoglav 2. Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici 3. Koordinator na lokaciji 4. Operativne snage vatrogastva   <ul style="list-style-type: none"> - JVP Pazin - DVD Lupoglav   5. Operativne snage HGSS-a, Hrvatska gorska služba spašavanja   <ul style="list-style-type: none"> - Stanica Pula   6. Operativne snage crvenog križa, Gradsko društvo Crvenog križa Pazin 7. Pravne osobe od interesa za sustavu civilne zaštite: <ul style="list-style-type: none"> - Trgovačko društvo „Usluga“ Pazin - Veterinarska ambulanta Pazin - Osnovna škola „Vladimira Nazora“ Pazin, PŠ Lupoglav   8. Udruge: <ul style="list-style-type: none"> - Lovačko društvo „Srnjak“, Lupoglav

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija i dr.).

U slučaju nastajanja potresa postupaju sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Lupoglav.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6. provode odgovarajuće radnje.

7.1.3. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju potresa

Pravovremeno reagiranje i evakuiranje ugroženih građana u slučaju potresa nije moguće. Moguće je ostvariti tek kratkoročno upozoravanje na pojavu potresa s namjerom ostvarivanja barem minimalne vremenske prednosti u slučaju događaja katastrofalnih razmjera. Moguće je zabilježiti dolazak valova, identificirati položaj žarišta i odrediti očekivanu jačinu potresa. U slučaju potresa bitna je suradnja sa Zavodom za seizmologiju.

U provođenju mjera zaštite od potresa problem predstavlja nedostatak pouzdanih parametara; ne postoje sistematizirane baze podataka o tipologiji gradnje, veliki broj nezakonito izvedenih građevina (bez valjane dokumentacije), ne postoje podaci o djelovanju potresa na građevine kroz povijest.

Neposredno nakon potresa, od velike je važnosti neprekinuto funkcioniranje odgovornih institucija (prihvatni centri, kapaciteti bolnica, opskrba hrane i vode itd.) i sustava javnog informiranja.

7.2. Požar

Na području Općine Lupoglav postoji opasnost od požara raslinja u ljetnim mjesecima te u sušnim vremenskim periodima. Požari raslinja stvaraju znatne izravne i neizravne štete, a njihovo gašenje ponekad iziskuje angažiranje velikog materijalnog, tehničkog i kadrovskog potencijala sustava civilne zaštite.

Šume i ostala zemljišta obrasla vegetacijom osim gospodarske važnosti imaju važnu ulogu u zaštiti tla, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava, utječu na vodni režim, plodnost tla, klimu, pročišćavanje atmosfere, zaštitu, očuvanje i unaprjeđenje okoliša, izgleda i ljepote krajolika te stvaranje uvjeta za život, rad, odmor, liječenje, oporavak, turizam i lovstvo. Požari na površinama šumskog, poljoprivrednog i ostalog neobrađenog i zapuštenog zemljišta rezultiraju velikim poremećajem cijelog ekosustava i stvaraju teško nadoknadleive gospodarske štete, velike troškove obnove i druge posredne i neposredne gubitke. Požari kontaminiraju zrak na užem prostoru i uzrokuju dugoročne štete emisijom ugljičnog dioksida. Uslijed nepovoljnih meteoroloških uvjeta požari raslinja mogu trajati relativno duže vrijeme (više dana ili tjedana) a osobito je zahtjevno gašenje na teško pristupačnim područjima gdje ne postoji razvijena infrastruktura (prometnice, vodovod, mogućnost komunikacije između interventnih snaga). Požari raslinja mogu imati i utjecaj na percepciju globalne sigurnosti područja tijekom turističke sezone.

7.2.1. Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća)

U slučaju nastanka velikih požara, gašenje nastalih požara zahtijevalo bi angažiranje značajnog materijalnog, tehničkog i kadrovskog potencijala iz susjednih JLS, a po potrebi i cijele županije. Kod nepovoljnih meteoroloških uvjeta (jaki vjetar i suša) požare nije moguće staviti pod nadzor zemaljskim i zračnim snagama (više dana), a opožarena površina se povećava. Požari mjestimično mogu ugroziti ljude i imovinu te bi bila potrebna evakuacija lokalnog stanovništva i njihovo zbrinjavanje na sigurna mjesta. Došlo bi mjestimično do ugrožavanja kritične infrastrukture (prometna infrastruktura, distribucija energenata). Nastale bi dugoročne posljedice za općekorisne funkcije šume. Mjere oporavka vegetacije i opožarenih prostora bile bi dugoročne.

Kod nastanka velikih požara potrebno je kratkotrajno izmještanje ugroženih osoba.

Posljedice po kritičnu infrastrukturu

- Posljedice po energetski sustav (transport energenata i energije, sustavi za distribuciju)

Može doći do oštećenja dijelova sustava (trafostanica, stupova el. mreže) i do kratkotrajnog prekida napajanja električnom energijom što može dovesti do otežanog redovitog funkcioniranja tvrtki i domaćinstava.

- Posljedice po prometni sustav

Može doći do oštećenja prometnica i mostova što može dovesti do otežanog odvijanja redovitog funkcioniranja prometa. Zbog oštećenja prometnica i mostova može biti otežan dolazak snaga civilne zaštite.

- Posljedice po kulturna dobra

U slučaju pojave požara otvorenog prostora na pojedini objektima kao što su sakralni objekti i povijesne građevine može doći do oštećenja.

- Posljedice po objekte od posebnog značaja - javne službe (škola, crkve, prostorije općinske uprave i slično)

Oštećenje objekata navedenih snaga uzrokovalo bi nemogućnost pravovremene reakcije snaga civilne zaštite koje ne bi bile u mogućnosti u potrebnoj mjeri izvršavati svoje redovite zadaće (pružanje zdravstvene zaštite, osiguranje javnog reda i mira, gašenje požara). Smanjene mogućnosti intervencija zbog uništenja dijela materijalno-tehničkih sredstava.

7.2.2. Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka požara

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka požara otvorenog prostora:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Lupoglav u pripravnost.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19).
3.	Izveštavanje Župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ.
5.	Utvrđivanje informacija o funkcioniranju: <ul style="list-style-type: none"> - sustava za vodoopskrbu. - sustava za elektroopskrbu. - sustava telekomunikacija. - prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. - prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na ugroženom prostoru.
6.	Postupanje prema Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija. Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Lupoglav (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine) i provedba mjera CZ sukladno Planu djelovanja civilne zaštite.
7.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete.
8.	Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije.

Mjere i aktivnosti sustava civilne zaštite u gašenju požara otvorenog tipa operativno se provode na način utvrđen zakonskim odredbama iz područja zaštite od požara. Operativno djelovanje vatrogasnih snaga definirano je u Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Lupoglav.

Mjere i aktivnosti civilne zaštite u slučaju požara koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Lupoglav:

- organizacija obavještanja o pojavi opasnosti,
- prikupljanje informacija o razmjeru požara, prohodnosti prometnica, funkcioniranju sustava za elektroopskrbu, vodoopskrbu i telekomunikacije,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica požara,
- organizacija pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- mjere zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

Nositelji mjera su:

Nositelji mjera u slučaju požara otvorenog tipa
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stožer civilne zaštite Općine Lupoglav 2. Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici 3. Koordinator na lokaciji 4. Operativne snage vatrogastva   <ul style="list-style-type: none"> - JVP Pazin - DVD Lupoglav   5. Operativne snage HGSS-a, Hrvatska gorska služba spašavanja - Stanica Pula 6. Operativne snage crvenog križa, Gradsko društvo Crvenog križa Pazin 7. Pravne osobe od interesa za sustavu civilne zaštite: <ul style="list-style-type: none"> - Trgovačko društvo „Usluga“ Pazin - Veterinarska ambulanta Pazin - Osnovna škola „Vladimira Nazora“ Pazin, PŠ Lupoglav   8. Udruge: <ul style="list-style-type: none"> - Lovačko društvo „Srnjak“, Lupoglav

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija..)

U slučaju nastajanja požara postupa se sukladno u Planu zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Lupoglav i Planu djelovanja civilne zaštite Općine Lupoglav.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6. provode odgovarajuće radnje.

7.2.3. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju požara

Potrebno je poduzeti preventivne mjere za sprječavanja požara raslinja u fazama dozrijevanja (nadzor prostora, prosjeci uz prometnice i pružne pravce, informiranje i edukacija stanovništva). Požari otvorenog prostora su prirodna pojava koju se ne može zaustaviti i koji će se i pored svih provedenih mjera i dalje pojavljivati.

Preventivne mjere nastanka požara:

- sadnja vegetacije koja je obzirom na kemijski sastav otpornija na početno paljenje i širenje požara,
- znanstveno istraživanje povezanosti aspekata požara raslinja, vegetacije, klime, meteorologije,
- sadnja mješovitih nasada koji neće ovisno o svojim karakteristikama biti ugroženi od požara u istom vremenskom periodu,
- obavljanje preventivno uzgojnih radova (njega sastojina, proreda, kresanje i uklanjanje suhog granja),
- gradnja i održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste,
- održavanje i uređivanje postojećih izvora vode,
- izgradnja i održavanje nadzemnih spremnika vode za gašenje požara i zahvat vode pomoću helikoptera i podvjesnog kontejnera,
- organiziranje i provođenje promidžbenih aktivnosti radi upoznavanja i edukacije građana (posebno vrtičke i školske djece, turista i drugih korisnika takvih područja),
- povećanje svijesti stanovništva o značaju i koristima koje donosi šuma, odnosno sva ostala vegetacija i potreba poduzimanja osnovnih preventivnih mjera,
- ustrojavanje, osposobljavanje i opremanje motriteljsko dojavnih službi, razvoj video nadzora ugroženih prostora, edukacija i razvoj službi zaštite od požara i interventnih skupina šumskih radnika opremljenih potrebnom opremom za gašenje početnih požara,
- zbrinjavanje lovišta i roštilja za pripremu hrane,
- izrada i donošenje planova zaštite te stalno neposredno kontaktiranje i komunikacija sa stanovništvom, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, policijom i vatrogascima,
- pojačano djelovanje inspekcijских službi (šumarske inspekcije, poljoprivredne inspekcije, inspekcije zaštite od požara policijskih uprava, inspekcije zaštite okoliša) te strogo provođenje propisa i zabrana (paljenja, odlaganja otpada).

7.3. Ekstremne temperature (toplinski udar)

Ekstremne temperature zraka mogu uzrokovati zdravstvene probleme i povećani broj smrtnih slučajeva i stoga predstavljaju javnozdravstveni problem. Osobito ugrožene skupine ljudi su mala djeca, kronični bolesnici, starije osobe te ljudi koji rade na otvorenom prostoru.

Ugrožene skupine stanovništva u periodu toplinskog vala na području Općine Lupoglav:

SKUPINE STANOVNIŠTVA	BROJ STANOVNIKA NA PODRUČJU OPĆINE LUPOGLAV
Djeca od 0-14 godina	96
Osobe starije od 70 godina	281
Stanovništvo s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti	183
Djelatnici na otvorenom	53
UKUPNO	613

Ekonomska analiza zdravstvenih učinaka i prilagodbe na klimatske promjene ukazuje na direktne i indirektne posljedice na zdravlje od pojave ekstremnih temperatura uslijed klimatskih promjena. To su: povećana smrtnost i broj ozljeda, povećan rizik od zaraznih bolesti, prehrana i razvoj djece, negativan utjecaj na mentalno zdravlje i kardio-respiratorne bolesti.

Izlaganje visokim temperaturama može izazvati blaže zdravstvene probleme u vidu toplinskih grčeva i toplinske iscrpljenosti ili može dovesti do teških, a ponekad i smrtonosnih stanja, sunčanice i toplinskog udara. Toplinski grčevi se manifestiraju bolnim grčevima u rukama, nogama i truhu. Zbog gubitka tekućine i soli iz organizma, daljnjim izlaganjem povišenim temperaturama dolazi do toplinske iscrpljenosti: hladna, vlažna koža, žeđ, nervoza, glavobolja, mučnina, povraćanje, ubrzanje pulsa i disanja te nesvjestica. Simptomi sunčanice su suha koža uz osjetno povišenu tjelesnu temperaturu. Osoba se žali na glavobolju, vrtoglavicu, nemir, smušenost. Vidljivo je crvenilo lica. Blagi ili umjereni simptomi su crvenilo, edemi, sinkopa, grčevi, iscrpljenost. Osobe koje zanemare ove simptome, ubrzo će osjetiti zujanje u ušima, probleme s vidom i malaksalost - a u teškim slučajevima osoba je omamljena, raširenih zjenica. Sunčanica je direktna posljedica djelovanja na mozak i krvne žile mozga. Najopasnije stanje je toplinski udar koji zahtjeva hitnu medicinsku intervenciju. Manifestira se povišenom tjelesnom temperaturom iznad 40 °C, crvena i topla suha koža, jaka glavobolja, mučnina, smetenost, gubitak svijesti, smanjenje količine urina. Neprovođenje pravovremenih mjera zaštite rezultira simptomima toplotnog udara koji može imati i smrtonosne posljedice. Također, nagli izlasci iz previše rashlađenih prostora, pogotovo automobila dovode do stanja šoka organizma radi prekratkog vremena prilagodbe na nagle promjene temperature.

Pojavnost ekstremnih temperatura poklapa se s razdobljem turističke sezone kada je koncentracija osoba, a samim tim i opasnost daleko veća.

Na temelju egzaktnih podataka mjerenih u Državnom hidrometeorološkom zavodu godišnje ima 3,5% umjerenih, 2,5% jakih i 1,5% ekstremnih toplinskih valova, odnosno oko 13 umjerenih, 9 jakih i 5-6 ekstremnih. Obzirom da se takvi događaji ne javljaju tijekom cijele godine već uglavnom u 4 mjeseca (120 dana) od 15. svibnja do 15. rujna onda bi to značilo da se u tom razdoblju umjereni toplinski valovi u prosjeku mogu očekivati jednom u cca 9 dana, jaki jednom u 13 dana i ekstremni jednom u 22 dana.

Klima Općine Lupoglav je kombinacija submediteranske i pretplaninsko-kontinentalne klime. Kao i na cijelom Istarskom poluotoku prevladava makroklimatski tip "Cfsax". Obilježje toga tipa je umjereno topla kišna klima s vrućim ljetom u kojemu je srednja mjesečna temperatura oko 22°C. Padaline su ravnomjerno zastupljene tijekom cijele godine, a ljeto je najsušniji dio godine.

7.3.1. Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća)

Posljedice po kritičnu infrastrukturu

- Zdravstvo (javna služba)

Ne očekuje se opterećenosti medicinskih službi, kako Općina Lupoglav nije turistička destinacija.

Ne očekuju se znatnija oštećenja ostale kritične infrastrukture, štete/gubici na građevinama od javnog društvenog značaja, kao niti dulji prekid u radu kritičnih infrastrukture.

7.3.2. Popis mjera i nositelja u slučaju nastanka toplinskog udara (ekstremne temperature)

Za vrijeme vrućina i toplinskih udara ljudi moraju piti, čak i ako ne osjećaju žeđ, posebno stariji koji imaju slabiji osjećaj žeđi. Ekscesivno pijenje obične vode može dovesti do ozbiljne hiponatrijemije, koja potencijalno može dovesti do komplikacija kao što su moždani udar i smrt. Dodavanje natrijevog klorida i sličnih tvari u napitke (20-50 mmol/L) smanjuje gubitak tekućine mokrenjem i uspostavlja ravnotežu elektrolita. Svaka starija osoba ili pacijent mora dobiti savjet o količini tekućine koju treba unijeti ovisno o svojem zdravstvenom stanju. Daljnje preporuke se odnose na izbjegavanje boravka na Suncu 10-17 sati, boravak u rashlađenom prostoru, izbjegavanje fizičkog rada, izbjegavanje alkohola, uzimanje manjih i češćih obroka te redovito uzimanje lijekova.

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka toplinskog vala:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Lupoglav u pripravnost.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19).
3.	Izveštavanje Župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ.
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Lupoglav (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine)
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
9.	Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije

Mjere civilne zaštite u slučaju ekstremnih temperatura koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Lupoglav:

- organizacija obavještanja o pojavi opasnosti,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica toplinskog vala,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica izvanrednih događaja iz ove kategorije ugroza,
- organizacija pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- organizacija dobave pitke vode.

Nositelji mjera su:

Nositelji mjera u slučaju ekstremnih temperatura
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stožer civilne zaštite Općine Lupoglav 2. Koordinator na lokaciji 3. Operativne snage vatrogastva   <ul style="list-style-type: none"> - JVP Pazin - DVD Lupoglav   4. Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa, Gradsko društvo Crvenog križa Pazin 5. Pravne osobe od interesa za sustavu civilne zaštite: <ul style="list-style-type: none"> - Trgovačko društvo „Usluga“ Pazin - Veterinarska ambulanta Pazin

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija i dr.).

U slučaju nastajanja toplinskog vala postupa se sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Lupoglav.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6. provode odgovarajuće radnje.

7.3.3. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju nastanka toplinskog udara

Kako bi se građani što bolje zaštitili uveden je sustav upozoravanja na opasnost od vrućine koji se provodi u razdoblju od 15. svibnja do 15. rujna. Temeljem prognoze temperature zraka za tekući dan i sljedeća četiri dana, Državni hidrometeorološki zavod objavljuje upozorenja na opasnost od vrućine na sljedeće četiri razine:

1. Nema opasnosti
2. Umjerena opasnost
3. Velika opasnost
4. Vrlo velika opasnost

Stupnjevi rizika od toplinskih valova za maksimalnu i minimalnu temperaturu zraka te za biometeorološki indeks se izračunavaju za fiziološku ekvivalentnu temperaturu. Kritična temperatura (heat cut point) je temperatura iznad koje se pojavljuje povećana smrtnost, umjerena opasnost – smrtnost 5% viša od prosječne, velika opasnost – smrtnost 7,5% viša od prosječne i vrlo velika (ekstremna) opasnost – smrtnost 10% viša od prosječne.

Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske za razdoblje od svibnja do rujna propisuje provođenje preventivnih mjera u skladu s Protokolom o postupanju i preporukama za zaštitu od vrućine, kako bi se pravovremeno i učinkovito djelovalo na očuvanje zdravlja i spriječile moguće posljedice visokih temperatura na zdravlje populacije. Uočen trend povećanja zdravstvenih rizika kao i povećanja stope smrtnosti tijekom ljetnih toplinskih valova, navodi na nužnost provedbe preventivnih mjera kako bi se ublažile moguće negativne posljedice po zdravlje, te smanjio broj umrlih zbog vrućina.

7.4. Olujni i orkanski vjetar

Prema definiciji olujni vjetar je onaj koji, prema Beafortovoj ljestvici za ocjenu jačine vjetra ima 8 stupnjeva – bofora (na ljestvici od 1 do 12). On njiše cijela veća stabla, lomi velike grane, sprječava svako hodanje protiv vjetra. Takvom vjetru odgovaraju brzine od 17,2 do 20,7 m/s, odnosno 62 do 74 km/h. Pod orkanom smatra se onaj koji prema Beafortovoj ljestvici ima oznaku 12, najveću moguću na Zemljinoj površini. Prema opisu učinka: ima uništavajuće djelovanje i pustoši cijeli kraj. Takvom vjetru odgovara brzina vjetra od 32,7 do 36,9 m/s odnosno od 118 do 133 km/h. Odgovarajuće brzine vjetra odnose se na izmjerene na 10 metara iznad tla. Olujni i orkanski vjetrovi manifestiraju se jakim oborinama (često u obliku pljuskova), olujnim ili orkanskim vjetrom, jakim električnim izbijanjima, a nerijetko i tučom. Karakteristično je za nevrijeme njegova prostorna i vremenska ograničenost i veliki intenzitet.

S obzirom na svoje rušilačko djelovanje, olujni i orkanski vjetar vrlo štetno djeluje na građevinarsku djelatnost jer onemogućava radove, ruši dizalice, krovove i loše izvedene građevinske objekte. U području elektroprivrede i telekomunikacija, kidaju se električni i telekomunikacijski vodovi, ruše njihovi nosači. Ujedno uzrokuje velike materijalne štete na objektima (nosi krovove), nasadima i ostalim materijalnim sredstvima. Naročito veliki utjecaj olujni i orkanski vjetrovi imaju na odvijanje pomorskog prometa kada uslijed djelovanja vjetra može doći do nesreća na moru što za posljedicu ima materijalnu štetu ali i gubitke ljudskih života. Uslijed olujnog ili orkanskog nevremena može doći do štete na staklenicima, krovištima, drvenim stupovima javne rasvjete, gubitka električne energije zbog kvara na dalekovodu, kidanja telekomunikacijskih vodova, lomljenja grana i čupanja stabala te pojave posolice, po cestama može biti odlomljenih grana, prometnih znakova, kontejnera za smeće što znatno otežava promet. Na cestama može doći do prekida prometa uslijed, primjerice, pada stabla na dio prometnice. Olujno ili orkansko nevrijeme može prouzročiti materijalne štete na brojnim objektima i vozilima. Olujno ili orkansko nevrijeme za sobom često nosi jaku kišu i nerijetko pojavu tuče što još više otežava svakodnevno funkcioniranje života stanovništva, kao i dodatne materijalne štete.

Najveća učestalost vjetra na području Općine Lupoglav je iz E (istočnog) smjera (12.3%), a zatim iz jugoistočnog kvadranta (S –11.3%, SSE –10.2% i SWE - 8.4%) koji se javlja tijekom cijele godine, ali s najvećom relativnom čestinom u proljeće. Nešto je povećana i učestalost W (zapadnog) smjera (6.7%) koji se najčešće javlja ljeti. Ostali smjerovi se javljaju rjeđe, između 1% i 5.5%.

7.4.1. Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća)

Posljedice po kritičnu infrastrukturu

- Energetika

Djelovanjem orkanskog ili olujnog nevremena te jakog vjetra na dalekovode visokonaponske i niskonaponske mreže kao i na ostale elektroenergetske objekte (koji mogu tada pretrpjeti značajna oštećenja), može doći do prekida redovite opskrbe električnom energijom. Procjenjuje se da bi prekid bio kratkotrajan, od nekoliko minuta do svega par sati, a takvi su slučajevi vrlo rijetki (3-4 puta godišnje). Grmljavinsko nevrijeme također može imati negativan utjecaj na distribuciju električne energije jer zbog jakih atmosferskih pražnjenja može doći do

oštećenja trafostanica te uzrokovati prekid snabdijevanja u trajanju od nekoliko sati do jednog dana.

- Komunikacijska i informacijska tehnologija

Orkansko ili olujno nevrijeme te jak vjetar mogu prouzročiti kraći prekid redovitog obavljanja telekomunikacijske djelatnosti, posebno u fiksnoj telefoniji.

- Promet

Orkansko ili olujno nevrijeme te jak vjetar mogu otežati cestovni promet ili prouzročiti kraći zastoj prometa. Zbog obimnih oborina može doći do rušenja stabala i stupova, odrona na pojedinim prometnicama i njihovog oštećenja, a u slučaju iznimno jakih pljuskova može doći do nanošenja veće količine vode. Sve navedeno rezultiralo bi privremenom obustavom prometa, no alternativni pravci omogućuju obilaženje.

- Hrana

Orkansko ili olujno nevrijeme i jak vjetar praćeni tučom mogu prouzročiti velike štete na voćnjacima, vinogradima te povrtlarskim kulturama individualnih poljoprivrednih proizvođača. Također, mogu prouzročiti određene štete i na gospodarskim objektima (trgovinama hrane). Uslijed višednevne odsječenosti otoka uslijed jakog vjetra postoji mogućnost nestašice hrane.

- Nacionalni spomenici i vrijednosti

Orkansko ili olujno nevrijeme i jak vjetar mogu prouzročiti određene štete na spomenicima i drugim kulturnim i nacionalnim vrijednostima.

7.4.2. Popis mjera i nositelja u slučaju olujnog i orkanskog vjetra

Kod planiranja i gradnje prometnica valja voditi računa o vjetru i pojavi ekstremnih zračnih turbulencija. Na prometnicama tj. na mjestima gdje vjetar ima jače olujne udare trebaju postavljati posebni zaštitni sistemi, tzv. vjetrobrani i posebni znakovi upozorenja.

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka olujnog i orkanskog vjetra:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Lupoglav u pripravnost.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19).
3.	Izvještavanje Župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ.
5.	Utvrđivanje informacija o funkcioniranju: <ul style="list-style-type: none"> - sustava za vodoopskrbu. - sustava za elektroopskrbu. - sustava telekomunikacija. - prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica. - prikupljanje informacija o stanju društvenih i stambenih objekata na ugroženom prostoru.

Red. broj	Radnje i postupci										
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Lupoglav (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine).										
7.	Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju: <table border="1" data-bbox="395 376 1310 1227"> <thead> <tr> <th data-bbox="395 376 708 409">Kritična infrastruktura</th> <th data-bbox="708 376 1310 409">Prioriteti</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="395 409 708 696">Opskrba električnom energijom</td> <td data-bbox="708 409 1310 696">Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 696 708 909">Telekomunikacijski sustav</td> <td data-bbox="708 696 1310 909">Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 909 708 1014">Prometni sustav</td> <td data-bbox="708 909 1310 1014">Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste</td> </tr> <tr> <td data-bbox="395 1014 708 1227">Vodoopskrbni sustav</td> <td data-bbox="708 1014 1310 1227">Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja</td> </tr> </tbody> </table>	Kritična infrastruktura	Prioriteti	Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja	Telekomunikacijski sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja	Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste	Vodoopskrbni sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja
Kritična infrastruktura	Prioriteti										
Opskrba električnom energijom	Telekomunikacijski sustav Zgrada općinske uprave Vodoopskrbi sustav Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
Telekomunikacijski sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
Prometni sustav	Državne ceste Županijske ceste Lokalne ceste										
Vodoopskrbni sustav	Zgrada općinske uprave Zdravstvene ustanove Škole Trgovine Vatrogasni i društveni domovi Privatni objekti prema stupnju oštećenja										
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete										
9.	Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije.										

Mjere civilne zaštite u slučaju olujnog i orkanskog vjetera koje provode snage sustava civilne zaštite Općine Lupoglav:

- organizacija obavještanja o pojavi opasnosti (standardni operativni postupak u suradnji sa komunikacijskim centrom 112),
- prikupljanje informacija o prohodnosti prometnica, funkcioniranju sustava za elektroopskrbu, vodoopskrbu i telekomunikacije,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica olujnog ili orkanskog nevremena i jakog vjetera,
- organizacija pružanja prve medicinske pomoći i medicinskog zbrinjavanja,
- organizacija pružanja veterinarske pomoći,
- mjere zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

Nositelji mjera su:

Nositelji mjera u slučaju olujnog i orkanskog vjetra
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stožer civilne zaštite Općine Lupoglav 2. Povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici 3. Koordinator na lokaciji 4. Operativne snage vatrogastva   <ul style="list-style-type: none"> – JVP Pazin – DVD Lupoglav   5. Pravne osobe od interesa za sustavu civilne zaštite: <ul style="list-style-type: none"> - Trgovačko društvo „Usluga“ Pazin - Osnovna škola „Vladimira Nazora“

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija i dr.).

U slučaju nastajanja olujnog i orkanskog nevremena postupaju sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Lupoglav.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6. provode odgovarajuće radnje.

7.4.3. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju olujnog i orkanskog vjetra

DHMZ može prognozirati pojavu olujnog ili orkanskog nevremena i jakog vjetra s vrlo velikom vjerojatnošću. Pojavnost jake oluje (10 stupanj Baufortove ljestvice) i posljedice koje bi ona izazvala zahtijevaju angažman većeg broja ljudi, budući da je on takve snage da pomiče predmete i baca crijep sa krovova, obara drveće i čupa ga s korijenjem te čini znatne štete na građevinskim objektima.

Operativne snage sustava civilne zaštite angažirati će se na raščišćavanju, pomoći pri sanaciji oštećenih krovovišta te uklanjanju i prevoženju srušenog i uništenog biljnog raslinja u naseljima i na prometnicama.

7.5. Suša

Suša je prirodna nepogoda vezana uz deficit oborine kroz dulje vremensko razdoblje u odnosu na prosječne oborinske prilike na određenom području. Relativno sporo se razvija, dugo traje i teško je odrediti njezin vremenski početak i kraj. Manjak oborine za posljedicu može imati smanjenje površinskih i podzemnih zaliha vode, odnosno smanjenje protoka vode u vodotocima te smanjenje razine vode u jezerima i u podzemlju, što dovodi do hidrološke suše. I kratkoročni manjak oborine u vegetacijskom razdoblju može uzrokovati nedostatak vode u tlu (zasušenje) koja je potrebna za razvoj biljnih kultura stoga biljke zaostaju u rastu i razvoju što rezultira smanjenjem prinosa i nestabilnošću biljne proizvodnje.

Osim nedostatka oborine, zbog povećanja temperature zraka (zatopljenje) kod biljke se javlja povećana potreba biljke za vodom. Pojava suše (zasušenje i zatopljenje) u biljnoj proizvodnji

naziva se agronomska suša. Agronomska suša se može pojaviti u sva četiri godišnja doba i imati posljedice na opskrbu biljke vodom. Kada suša nepovoljno utječe na raspoložive zalihe vode i posljedično na opskrbu vodom radi zadovoljavanja ljudskih i gospodarskih i kulturnih potreba, tada je riječ o socijalno-ekonomskoj suši. Osim smanjenja oborine najčešće je prisutno i povećanje temperature zraka koje doprinosi negativnom učinku suše.

7.5.1. Posljedice po kritičnu infrastrukturu (sukladno Procjeni rizika od velikih nesreća)

Procjenjuje se da u velikim i dugotrajnim sušama šteta na sadnicama vinove loze, maslina, ratarskih kultura i voćaka može smanjiti urod do 50%. U takvim periodima plodovi se ne razvijaju do pune veličine, pa je i urod znatno smanjen. Od direktnih šteta nastat će smanjenje dobiti.

- Vodno gospodarstvo

Posljedice suše očituju se smanjenjem kapaciteta vodocrpilišta, pritisak vode u sustavu pada te dolazi do poteškoća u opskrbi stanovništva vodom.

- Hrana

Štete na usjevima, voćnjacima, maslinicima i vinogradima kao rezultat sušenja biljaka. Gubitak jednogodišnjih i višegodišnjih uroda, smanjeni prinosi, dio usjeva može biti uništen. Ove štete mogu utjecati na distribuciju namirnica i smanjenje količine namirnica.

7.5.2. Popis mjera i nositelja u slučaju suše

Radnje i postupci koji se provode u slučaju nastanka suše:

Red. broj	Radnje i postupci
1.	Pozivanje Stožera CZ, stavljanje operativnih snaga CZ Općine Lupoglav u pripravnost.
2.	Pozivanje Općinskog povjerenstva te provedba aktivnosti sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (NN16/19).
3.	Izveštavanje Župana i predlaganje aktiviranja Županijskog povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda na ugroženim područjima.
4.	Prikupljanje informacija o područjima na kojima su se dogodile najveće materijalne štete od strane Stožera CZ.
6.	Aktiviranje operativnih snaga sustava CZ Općine Lupoglav (provodi Stožer CZ na čelu s Načelnikom Općine)
8.	Pozivanje vlasnika poduzeća i obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koja može izvršiti privremenu sanaciju štete
9.	Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu te o rezultatima izvješćuje Povjerenstvo Istarske županije

Mjere civilne zaštite u slučaju suše:

- organizacija obavještanja o pojavi opasnosti (standardni operativni postupak u suradnji sa komunikacijskim centrom 112),

- aktiviranje snaga, preventivne mjere i postupci u slučaju suše,
- organizacija provođenja mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite za preventivnu zaštitu i otklanjanje posljedica izvanrednih događaja,
- pregled raspoloživih operativnih kapaciteta za otklanjanje posljedica ekstremnih suša/tuča s utvrđenim zadaćama,
- organizacija provođenja asanacije terena,
- organizacija pružanja medicinske i veterinarske pomoći,
- financiranje provedbe aktivnosti.

Nositelji mjera su:

Nositelji mjera u slučaju suše
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stožer civilne zaštite Općine Lupoglav 2. Koordinator na lokaciji 3. Operativne snage vatrogastva   <ul style="list-style-type: none"> - JVP Pazin - DVD Lupoglav   4. Pravne osobe od interesa za sustavu civilne zaštite: <ul style="list-style-type: none"> - Trgovačko društvo „Usluga“ Pazin   5. Udruge   <ul style="list-style-type: none"> - Lovačko društvo „Srnjak“, Lupoglav

Uz navedeno, u sustav se primarno (uz vatrogasne snage) uključuju žurne službe (hitna medicinska pomoć, policija i dr.).

U slučaju nastajanja suše postupa se sukladno Planu djelovanja civilne zaštite Općine Lupoglav.

Nakon proglašenja prirodne nepogode, u cilju dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda, nadležna tijela iz poglavlja 6. provode odgovarajuće radnje.

7.5.3. Ostale radnje koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima i drugim institucijama u slučaju suše

Prateći i analizirajući brojne meteorološke, hidrološke i hidrogeološke parametre sušu je ipak moguće predvidjeti. Prema podacima Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda u Hrvatskoj suša uzrokuje najveće ekonomske gubitke od svih prirodnih nepogoda (44%). Najviše je ugrožen poljoprivredni sektor u kojemu se smanjenje uroda uzrokovano sušom, ovisno o intenzitetu i duljini trajanja, kreće od 20% do 90% te se kao jedna od mjera predlaže osiguranje usjeva od suše.

Navodnjavanje poljoprivrednih površina na kojima su zasijane poljoprivredne kulture ključna je stvar za poljoprivrednu proizvodnju u vrijeme opaženih klimatskih promjena. Kao mjere za ublažavanje posljedica potrebno je mjerama i instrumentima agrarne politike poticati proizvođače na ulaganje u sustav navodnjavanja za što danas stoje na raspolaganju i sredstva fondova EU.

Jedna od mjera je i uzgoj poljoprivrednih kultura, odnosno, sorti otpornijih na sušna razdoblja.

8. Troškovi angažiranih pravnih osoba i redovitih službi

Način i uvjeti za ostvarivanje materijalnih prava koja se odnose na naknadu plaće, troškova prijevoza, osiguranja i drugih naknada mobiliziranim pripadnicima za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite na području Republike Hrvatske definirani su *Uredbom o načinu utvrđivanja naknade za privremeno oduzete pokretnine radi provedbe mjera zaštite i spašavanja (NN 85/06)* i *Uredbom o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbi civilne zaštite za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite (NN br. 33/17 i 156/22)*.

Troškove materijalnih prava snosi nadležno tijelo (Općina Lupoglav) koje je izdalo nalog za mobilizaciju.

Mobilizirani pripadnik ima prava koja se odnose na:

- naknadu po danu mobilizacije,
- naknadu troškova prijevoza,
- osiguranje smještaja i prehrane,
- osiguranje od odgovornosti i/ili posljedica nesretnog slučaja.

Obveza Općine Lupoglav je i plaćanje obveznog osiguranja za mobiliziranog pripadnika, primjenom najniže osnovice za obračun doprinosa razmjerno broju dana osiguranja, odnosno mobilizacije.

Odgovorna osoba u pravnoj osobi radi ostvarivanja materijalnih prava za pravnu osobu, jedinici lokalne samouprave - Općini Lupoglav podnosi Zahtjev za naknadu za privremeno oduzetu pokretninu.

Isplata naknada za vrijeme privremenog oduzimanja pokretnine za potrebe sustava civilne zaštite isplatit će se po modelu:

- za teretna vozila, vozila za prijevoz putnika u cestovnom prometu, plovila i radne strojeve: prema važećim tržišnim cijenama,
- za osobna vozila: sukladno visini naknade po prijeđenom kilometru.

Naknada štete na pokretnini također se utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti.

9. Zaključak

Planom djelovanja u području prirodnih nepogoda za Općinu Lupoglav evidentirane su moguće prirodne nepogode na području Općine Lupoglav. Svrha izrade ovog Plana je prikaz specifičnosti prirodnih nepogoda na području Općine, prikaz prijašnjih šteta te posljedica istih kako bi se stanovništvo uputilo na primjene mjera sprečavanja nepogoda odnosno ublažavanja njihovih posljedica u slučaju kada su one nepredvidive.

Analizom učestalosti pojave prirodnih nepogoda na području Općine kao i dosadašnjih šteta moguće je doći do procjene mogućih budućih šteta na ovom području. Analizirajući sve snage i sredstva vidljivo je da Općina Lupoglav ima snage kojima će provesti mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode. Preventivne radnje koje je Općina u mogućnosti provesti, kontinuirano će se provoditi tokom godine.

Isto tako, dosadašnja praksa ukazala je na nužnost promjena u postojećem sustavu dodjele pomoći za nastale štete od prirodnih nepogoda.

Ovog trenutka moguće je utvrditi kako je postotak osiguranja imovine na području Općine iznimno malen. Potrebno je u budućnosti u većoj mjeri osigurati imovinu što bi u konačnici imalo pozitivne učinke na gospodarstvo jer pomoć iz državnog proračuna nije obvezna, a ni dostatna za pokriće nastalih šteta, a posebice za stabiliziranje poslovanja oštećenika koji se bave određenim gospodarskim djelatnostima.

U cilju sprečavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda bitna je suradnja Općinskog i Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, operativnih snaga sustava civilne zaštite Općine Lupoglav i stanovništva koji svojim zajedničkim djelovanjem mogu u znatnoj mjeri spriječiti nastanak odnosno ublažiti posljedice prirodne nepogode.